
Autolaadkranen: verschil tussen laden – lossen en hijsen nader uitgelegd.

Achtergrond

Er worden met de nodige regelmaat autolaadkranen gebruikt voor het uitvoeren van uiteenlopende werkzaamheden. Er bestaat veel onduidelijkheid omtrent de inzet van autolaadkranen ingericht voor laden en lossen en autolaadkranen gebruikt als hijskraan.

Ook is er onduidelijkheid over het verschil tussen laden – lossen en hijsen.

Er zijn echter ook een groot aantal situaties waarbij het in de praktijk niet eenvoudig is te beoordelen of er sprake is van laden en lossen of van hijswerkzaamheden.

Nadere uitleg is gewenst.

Doelstelling

Uitleg geven aan het wettelijk vereiste keuringsregime van de autolaadkraan en de eisen die zowel de wet- en regelgeving als de industrie stellen aan de bedieners van een autolaadkraan.

Een en ander op basis van en verwijzend naar de vigerende wet- en regelgeving.

Autolaadkranen

De volgende soorten autolaadkranen komen voor:

1. Autolaadkranen voor het laden/lossen van uitsluitend eigen lading;
2. Autolaadkraan met hijsfunctie, geschikt voor het uitvoeren van hijswerkzaamheden.

In welke van de twee categorieën de autolaadkraan thuishoort wordt bepaald door de fabrikant en de NEN-EN norm op basis waarvan de autolaadkraan is gebouwd. Een en ander is het gevolg van Europese en nationale wetgeving.

Het volgende overzicht geeft hiervan een weergave:

Autolaadkraan ingericht voor laden - lossen	Autolaadkraan ingericht voor hijsen
De fabrikant van de autolaadkraan moet voldoen aan de machinerichtlijn (2006/42/EG): elke machine moet voorzien zijn van: een CE markering, een EG-verklaring van overeenstemming en een bijbehorende gebruiksaanwijzing. Deze gebruiksaanwijzing moet volgens de wet zijn opgesteld in het Nederlands en door de gebruiker strikt worden opgevolgd. De fabrikant kan gebruik maken van een geharmoniseerde Europese norm.	
NEN-EN 12999: Hijskranen – Laadkranen.	NEN-EN 13000: Hijskranen – mobiele kranen.
Definitie volgens de norm: <i>Powered crane comprising of a column, which slews about a base, and a boom system which is attached on to the top of the column. The crane is usually fitted on a commercial vehicle (including trailer) and is designed for loading and unloading the vehicle.</i>	Definitie volgens de norm: <i>Self powered jib crane capable of travelling loaded or unloaded without the need of fixed runways and relying on gravity for stability.</i>

Keuring van de autolaadkraan

Om te begrijpen wat er wordt bedoeld is een uitleg van twee begrippen nodig:

1. Bedrijfslastmoment: dit is de maximale waarde van: "de last in tonnen maal de afstand van hart draaikrans tot aan de kraanhaak volgens de gebruiksaanwijzing".
2. Bedrijfslast: de maximaal toelaatbare last volgens de gebruiksaanwijzing.

Noot: autolaadkranen met capaciteiten tot 360 tonmeter zijn momenteel mogelijk (te vergelijken met een 120 tons mobiele kraan)!

Autolaadkraan ingericht voor laden - lossen	Autolaadkraan ingericht voor hijsen
Het Warenbesluit machines schrijft voor, dat elke kraan moet zijn voorzien van een kraanboek (artikel 6f lid1) indien de maximale bedrijfslast twee ton of meer is (artikel 6d lid 1) Het kraanboek moet altijd in de nabijheid van de kraan aanwezig zijn.	
Op basis van het Warenwetbesluit Machines Artikel 6d, moet elke autolaadkraan met een bedrijfslast die gelijk is aan of hoger dan twee ton, ten minste eenmaal per 12 maanden worden gekeurd door een deskundige.	
Op basis van de warenwetregeling machines artikel 2a, moet elke op een voertuig bevestigde autolaadkraan, die uitsluitend bestemd is of wordt gebruikt voor het laden en lossen van de laadbak van het voertuig, ten minste eenmaal per 12 maanden worden gekeurd door een deskundige.	Op basis van de warenwetregeling machines artikel 2a, moet elke autolaadkraan ingericht voor hijsen, met een bedrijfslastmoment van ten minste 10 tonmeter, gekeurd worden volgens het wettelijk vastgelegde TCVT (stichting Toezichthouder Certificatie Verticaal Transport) schema W3-11. Op basis van het Warenwetbesluit Machines Artikel 6d, dient deze wettelijke TCVT keuring ten hoogste 24 maanden na ingebruikname en vervolgens elke 24 maanden te worden uitgevoerd door een aangewezen instantie.

Opleiding en certificatie van de bediener

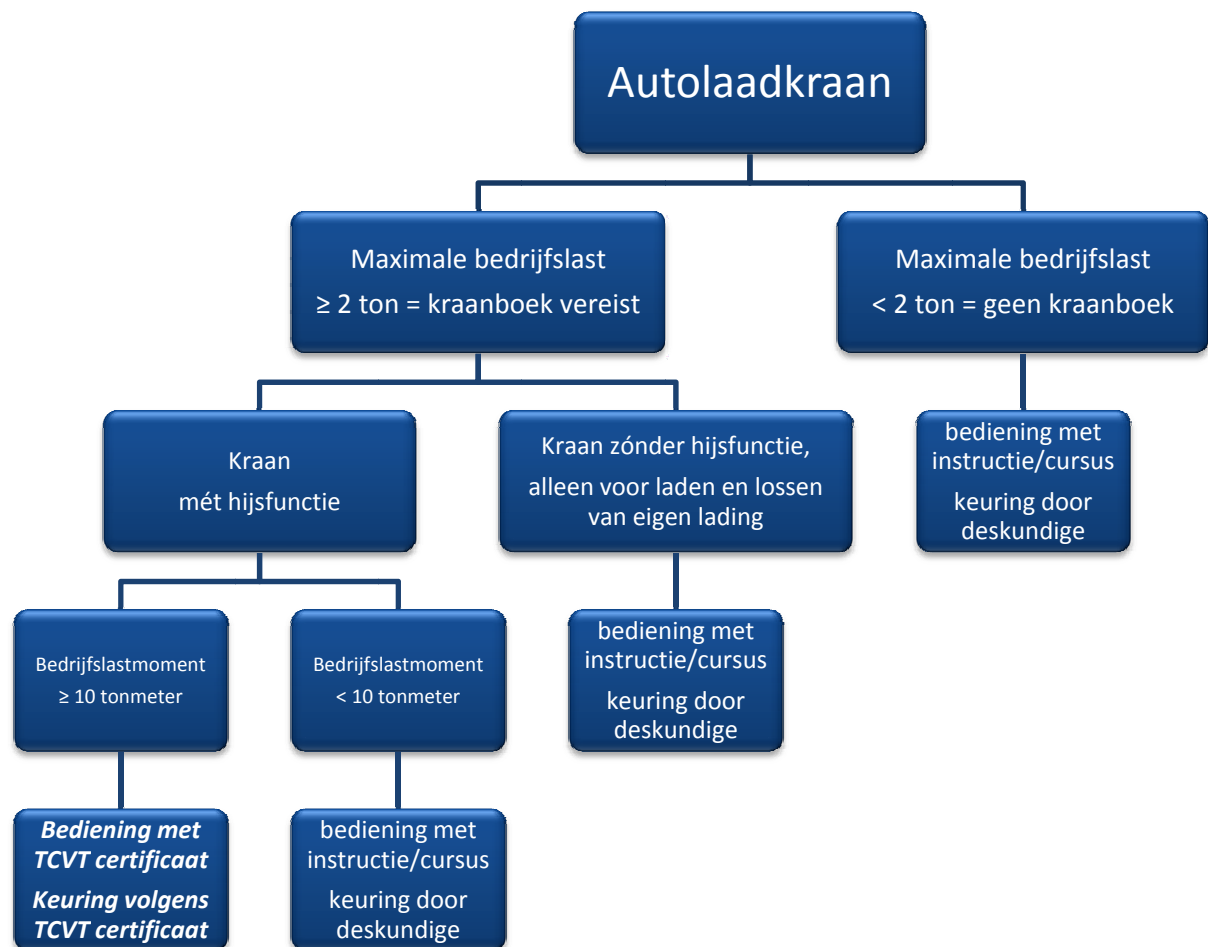
De basis voor opleiding en certificatie is vastgelegd in de Arbowet en wordt bepaald door het soort en de capaciteit van de autolaadkraan.

Opmerking

- Niet het soort werk dat wordt uitgevoerd is bepalend voor de vereiste opleiding, maar het ontwerp van de machine zoals vastgelegd in de gebruiksaanwijzing.

Autolaadkraan ingericht voor laden - lossen	Autolaadkraan ingericht voor hijsen
Volgens de Arbowet moet de bediener de kraan bedienen zoals voorgeschreven in de gebruiksaanwijzing en daarin instructie gehad hebben.	
Bediening moet plaats vinden overeenkomstig de gebruiksaanwijzing van de autolaadkraan en indien nodig aangevuld met instructie en opleiding Het is de bediener wettelijk verboden met de autolaadkraan andere werkzaamheden te verrichten dan laden - lossen	Een autolaadkraan welke is ingericht voor het uitvoeren van hijswerkzaamheden met een bedrijfslastmoment van 10 tonmeter of meer. Volgens Arbobesluit artikel 7.32 en Arboregeling paragraaf 7.3, artikel 7.6, moet de machinist in het bezit zijn van een TCVT-persoons-certificaat van vakbekwaamheid machinist autolaadkraan met hijsfunctie. (TCVT/W4-04, autolaadkraan (ALK) met hijsfunctie).

Schematische weergave

Voorbeelden ter verduidelijking

Ter verduidelijking van het bovenstaande een aantal voorbeelden: (let op dit is **een interpretatie** van de wet! De Arbeidsinspectie/Rechter zal **alleen op basis van de wetstekst** een uitspraak kunnen doen)

Plaatsen van eigen lading, waarbij over obstakels moet worden getild:

Er is duidelijk geen sprake van “direct naast het voertuig laden of lossen”. In deze context moet tillen gelezen worden als hijsen. Het betreft hier zonder meer hijsen met een autolaadkraan.

Het plaatsen van lading vanaf de auto op een verdiepingsvloer:

Er is duidelijk geen sprake van “direct naast het voertuig laden of lossen”. Als gevolg hiervan is er sprake van hijsen met een autolaadkraan.

Autolaadkraan gemonteerd op een trekker legt lantaarnpalen vanaf de aangekoppelde trailer naast de trailer:

Er is sprake van het plaatsen van de eigen lading direct naast het samenstel van voertuigen. Dit is laden/lossen.

Autolaadkraan plaatst lantaarnpalen naast de auto direct vanaf de wagen recht op in de grond:

De lantaarnpalen worden in verticale positie gebracht en in de aanwezige gaten gehesen. Dit is hijsen met een autolaadkraan.

Lossen van lading en direct naast de auto plaatsen waarbij gebruik gemaakt wordt van een separaat aangevoerde telescoop kraan:

Er wordt een hijskraan ingezet, dit is hijsen.

Met een autolaadkraan equipment, zoals een afsluiter, veiligheid, pomp, electromotor, trappen, bordessen etc., uit een plant halen (of terug plaatsen) en op het voertuig leggen voor transport:

In plaats van het gebruik van een hijskraan en separaat een transportvoertuig wordt de autolaadkraan gebruikt als hijskraan. Dit is hijsen met een autolaadkraan.

Lading op de eigen aanhanger direct naast de wagen plaatsen gebruik makend van de autolaadkraan die gemonteerd is op de bakwagen/trekker:

Er is sprake van het plaatsen van de lading direct naast het samenstel van voertuigen. Dit is laden/lossen.

U heeft een Autolaadkraan besteld voor het laden van lading. De lading staat net naast de rijweg, zodat u dus ook geen hijswerkzaamheden heeft voorzien. De transporteur stuurt echter een bakwagen met daarop een Autolaadkraan > 10 tonmeter die wél een hijsfunctie heeft.

Vanuit het oogpunt van de wet blijft dit laden/lossen. Wettelijk gezien heeft echter de eigenaar van het voertuig de plicht deze te laten bedienen door een bediener die aan de wet voldoet. In dit geval móet de bediener dus instructie/cursus hebben gehad. Vanzelfsprekend moet de kraan TCVT gekeurd zijn.

Verwijzing

- ✓ Richtlijn Machines 2006/42/EG;
- ✓ Richtlijn Arbeidsmiddelen 2009/104/EG;
- ✓ Arbowet, Arbobesluit, Arboregeling en Beleidsregels;
- ✓ Warenwetbesluit en -regeling machines;
- ✓ Van toepassing zijnde NEN-EN normen.

Wetteksten met betrekking tot keuring en persoonscertificatie

Wetteksten m.b.t. persoonscertificatie:

Arboregeling artikel Artikel 7.6. Categorieën torenkranen, mobiele kranen en mobiele hei-installaties

Een persoon is in het bezit van een certificaat van vakbekwaamheid als bedoeld in artikel 7.32, eerste lid, onder a, van het besluit indien hij een torenkraan, mobiele kraan of mobiele hei-installatie als omschreven in de onderdelen a tot en met c, bedient:

a. torenkraan: torenvormige hijskraan waarvan het maximumbedrijfslastmoment 10 tonmeter of meer bedraagt of de giek 20 meter of hoger boven het vlak van de ondersteuning van de kraan bevestigd is;

b. mobiele kraan: verrijdbare, niet aan een vaste baan gebonden hijskraan die geen torenkraan is en waarvan het maximumbedrijfslastmoment 10 ton-meter of meer bedraagt, met uitzondering van:

- 1^e een op een voertuig bevestigde laadkraan die uitsluitend ingericht is of althans uitsluitend wordt gebruikt voor het laden en lossen van de laadbak van het voertuig of een samenstel van voertuigen;*
- 2^e een grondverzetmachine die ontgravingen maakt en direct daarop aansluitend leidingwerk in die ontgravingen legt of ten behoeve van het uitvoeren van grondverzetwerkzaamheden ondersteuningsschotten plaatst;*

Wetteksten m.b.t. keuring hijskranen:

Warenwetregeling Machines artikel 2a

- 1. Als categorie mobiele kranen als bedoeld in artikel 6d, eerste lid, tweede zin, van het besluit worden aangewezen:*

hijskranen voor haakbedrijf op rupsen of banden alsmede een torenvormige hijskranen voor haakbedrijf op rupsen of banden met een bedrijfslastmoment van tenminste 10 tonmeter, met uitzondering van:

- a. op een voertuig bevestigde laadkranen die uitsluitend bestemd zijn of worden gebruikt voor het laden en lossen van de laadbak van het voertuig;*
- b. grondverzetmachines die ontgravingen maken en daarop aansluitend leidingwerk in die ontgravingen leggen of ten behoeve van het uitvoeren van grondverzetwerkzaamheden ondersteuningsschotten plaatsen.*

Bron: Vereniging Verticaal Transport, versie 29 augustus 2012, opgesteld door de Arbocommissie v.d. VVT